

FINANČNÉ RIADENIE
ČASŤ SYSTÉMU RIADENIA A KONTROLY
PROGRAMOV FONDOV PRE OBLASŤ VNÚTORNÝCH ZÁLEŽITOSTÍ NA ROKY 2021-2027

Fond pre azyl, migráciu a integráciu

Fond pre vnútornú bezpečnosť

Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku

Verzia: 1.0

Účinnosť: 1. augusta 2023

Obsah:

1.	ÚVOD.....	3
1.1	Základná informácia o fondoch pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2021 – 2027.....	4
1.2	Definície a základné pojmy	4
1.3	Schvaľovanie a zmeny	4
1.4	Distribúcia.....	5
2.	PRÁVNÝ RÁMEC.....	5
3.	SUBJEKTY A ICH ZODPOVEDNOSŤ	5
4.	FINANČNÉ RIADENIE	5
4.1	Štruktúra financovania.....	5
4.2	Platby na národnej úrovni	6
4.3	Pravidlá pri preplácaní výdavkov projektov prijímateľa, ktoré sú predmetom prebiehajúceho skúmania	7
4.4	Finančné riadenie vo vzťahu k Európskej komisii.....	7
4.5	Vysporiadanie finančných vzťahov	9
4.6	Nezrovnalosti a finančné opravy	10
4.6.1	Nezrovnalosti.....	10
4.6.2	Finančné opravy	11
4.6.3	Vysporiadanie finančných vzťahov na národnej úrovni.....	12
4.7	Účtovníctvo riadiaceho orgánu a prijímateľov	13
4.8.1	Používanie prostriedkov EÚ.....	13
4.8.2	Programové rozpočtovanie.....	14
4.8.3	Realizácia výdavkov prostredníctvom Štátnej pokladnice	14
5.	FINANČNÉ KONTROLY VYKONÁVANÉ PLATOBNOU JEDNOTKOU	17
6.	ARCHIVÁCIA	18
	ZOZNAM SKRATIEK	19

1. ÚVOD

Vláda SR svojím **uznesením č. 329/2020 z 27. mája 2020** určila Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „MV SR“) Riadiacim orgánom programov Fondu pre azyl, migráciu a integráciu, Fondu pre vnútornú bezpečnosť a Nástroja finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku na programové obdobie 2021 – 2027 (ďalej len „Fondy pre oblasť vnútorných záležitostí“). MV SR ako riadiaci orgán súčasne plní úlohy platobného orgánu v oblasti riadenia programov fondov v súlade so **zákonom č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie** a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o príspevkoch z fondov EÚ“). Vyplýva to aj z nariadenia o spoločných ustanoveniach, na základe ktorého v prípade „programov podporovaných z AMIF, ISF a BMVI účtovnú funkciu vykonáva, alebo za ňu zodpovedá riadiaci orgán“ (v podmienkach legislatívneho nastavenia v SR sa účtovnou funkciou rozumejú úlohy „Platobného orgánu“).¹

Zodpovednosť a rámcové úlohy útvarov MV SR ako riadiaceho orgánu a platobného orgánu v oblasti riadenia programov fondov na roky 2021 – 2027 sú určené v **Nariadení MV SR č. 100/2022 o systéme riadenia programov Fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2021 – 2027** z 1. júla 2022.

Právne úkony v mene riadiaceho orgánu, ktorý súčasne plní úlohy platobného orgánu, vykonáva **minister vnútra Slovenskej republiky, alebo ním splnomocnená osoba**.

Finančné riadenie fondov pre oblasť vnútorných záležitostí (ďalej len „FR FVZ“) je komplex na seba nadväzujúcich a vzájomne prepojených podsystemov a činností, prostredníctvom, ktorých sa zabezpečuje účinné finančné plánovanie, rozpočtovanie, používanie finančnej podpory, účtovanie, výkazníctvo, platba prijímateľom, sledovanie finančných tokov, kontrola a overovanie pri realizácii finančnej podpory. Podrobné rozpracovanie postupov, vrátane určenia zodpovednosti, úloh a formalizovanej dokumentácie obsahuje **Manuál Platobnej jednotky** (ďalej len „Manuál PJ“).

FR FVZ je vydaný pokynom sekcie ekonomiky MV SR a je súčasťou Systému riadenia a kontroly programov fondov na roky 2021 - 2027.

¹ Čl. 72 ods. 3 a čl. 76 nariadenia (EÚ) 2021/1060.

1.1 Základná informácia o fondoch pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2021 – 2027

Slovenská republika sa podieľa na čerpaní finančných prostriedkov **Fondov pre oblasť vnútorných záležitostí** z viacročného finančného rámca Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na roky 2021 až 2027², ktorými sú:

- **Fond pre azyl, migráciu a integráciu**³ (ďalej len „AMIF“),
- **Fond pre vnútornú bezpečnosť**⁴ (ďalej len „ISF“),
- **Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku**⁵ („ďalej len BMVI“).

Cieľom fondov je podpora opatrení zameraných na rozvíjanie legálnej migrácie a presadzovanie účinnej integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín, boj proti nelegálnej migrácii a posilňovanie účinného návratu a readmisie, zvýšenie solidarity s členskými štátmi najviac postihnutými výzvami v oblasti migrácie, predchádzanie trestnej činnosti, terorizmu a radikalizácii a boja proti nim, rozvoj policajnej cezhraničnej spolupráce vrátane výmeny informácií a spoločných operácií a krízového riadenia, podpora účinného integrovaného riadenia hraníc na vonkajších hraniciach EÚ, podpora spoločnej vízovej politiky a predchádzanie migračným a bezpečnostným rizikám.

Na zabezpečenie efektívnej a koordinovanej implementácie programov fondov každý členský štát určuje **orgány zodpovedné za programy: riadiaci orgán s funkciami platobného orgánu a orgán auditu**, a v spolupráci s partnermi sú vypracované **programy** na implementáciu programov fondov.

1.2 Definície a základné pojmy

Zoznam definícií a základných pojmov je uvedený v Systéme riadenia a kontroly programov Fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2021 – 2027.

1.3 Schvaľovanie a zmeny

Zmeny a doplnenia FR FVZ budú realizované novelou pokynu sekcie ekonomiky MV SR a to vždy formou plného znenia aktualizovanej verzie.

² Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1147 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl, migráciu a integráciu (Ú. v. EÚ L 251, 15.7.2021).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1149 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Fond pre vnútornú bezpečnosť (Ú. v. EÚ L 251, 15.7.2021).

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1148 zo 7. júla 2021, ktorým sa ako súčasť Fondu pre integrované riadenie hraníc zriaďuje Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 251, 15.7.2021).

1.4 Distribúcia

Odbor strategického plánovania a financovania sekcie ekonomiky MV SR je zodpovedný za distribúciu každej verzie FR FVZ nasledovným zamestnancom v termíne do 7 pracovných dní od jeho vydania v Zbierke pokynov sekcie ekonomiky MV SR:

- štátnemu tajomníkovi MV SR,
- generálnemu riaditeľovi sekcie ekonomiky MV SR,
- riaditeľovi odboru zahraničnej pomoci sekcie európskych programov MV SR,
- riaditeľovi organizačného odboru sekcie ekonomiky MV SR,
- riaditeľovi organizačného odboru sekcie európskych programov MV SR,
- riaditeľovi odboru účtovníctva sekcie ekonomiky MV SR,

Všetky originálne rovnopisy schválených verzií FR FVZ sú archivované na odbore strategického plánovania a financovania – oddelenie financovania projektov Európskej únie.

2. PRÁVNÝ RÁMEC

FR FVZ vychádza z právnych predpisov Európskej únie (ďalej len „EÚ“), všeobecno-záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky (ďalej len „SR“), Nariadenia MV SR č. 57/2007 o organizačnom poriadku MV SR v znení neskorších predpisov ministerstva a úloh uložených uzneseniami vlády SR týkajúcich sa finančného riadenia fondov pre oblasť vnútorných záležitostí (ďalej len „fondy“).⁶

3. SUBJEKTY A ICH ZODPOVEDNOSŤ

Subjekty a ich zodpovednosť sú uvedené v Systéme riadenia a kontroly programov Fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2021 - 2027.

4. FINANČNÉ RIADENIE

4.1 Štruktúra financovania

- Finančné prostriedky programov poskytované na základe výziev a výziev na národné projekty (priame zadania) majú formu nenávratných finančných príspevkov (ďalej aj „NFP“).

⁶ Zoznam právnych predpisov EÚ a SR je uvedený v Systéme riadenia a kontroly programov Fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2021 - 2027

- Projekty podporované na základe programov sa spolufinancujú z verejných alebo súkromných zdrojov, majú neziskovú povahu a nie sú predmetom financovania z iných zdrojov, na ktoré sa vzťahuje rozpočet EÚ.
- Príspevok z rozpočtu EÚ neprekročí 75 % celkových oprávnených výdavkov na projekt.
- Príspevok z rozpočtu EÚ sa môže zvýšiť až na 100 % v prípade osobitných, resp. špecifických akcií alebo strategických priorít v zmysle osobitných nariadení.
- Príspevok z rozpočtu EÚ na technickú pomoc predstavuje 100 % celkových oprávnených výdavkov.

4.2 Platby na národnej úrovni

Prostriedky EÚ z Fondov pre oblasť vnútorných záležitostí a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie sú prijímateľom poskytované systémom:

- zálohovej platby,
- predfinancovania (preddavok na úhradu faktúry),
- priebežnej platby (refundácia),
- kombinácia systému zálohovej platby, predfinancovania a priebežnej platby.

Systém financovania je stanovený v zmluve o NFP / rozhodnutí o schválení žiadosti o NFP.

V prípade projektov, ktoré realizuje aj partner, platia nasledovné pravidlá:

- systém financovania partnera sa uplatňuje podľa využívaného systému financovania prijímateľom,
- v prípade partnera, riadiaci orgán poskytuje platbu prijímateľovi, ktorý na základe partnerskej zmluvy poskytne finančné prostriedky partnerovi,
- žiadosť o platbu predkladá prijímateľ samostatne za seba a samostatne za partnera,
- v prípade, ak prijímateľom je iný subjekt ako štátna rozpočtová organizácia a partnerom je štátna rozpočtová organizácia, partner štátna rozpočtová organizácia prijíma prostriedky od prijímateľa na samostatný účet definovaný v zmluve o partnerstve.

Žiadosť o platbu predkladá prijímateľ riadiacemu orgánu za nasledovných podmienok:

- žiadosť o platbu je predkladaná elektronicky prostredníctvom informačného monitorovacieho systému (ďalej len „ITMS“), prílohy k žiadosti o platbu sa vkladajú len do ITMS, spravidla bez potreby ich zaslania v listinnej podobe. V prípade nemožnosti vytvorenia žiadosti o platbu zo strany prijímateľa v ITMS predkladá prijímateľ žiadosť o platbu v listinnej podobe, na základe usmernenia od RO,
- v prípade kombinácie systémov financovania je žiadosť o platbu predkladaná samostatne za každý z uplatňovaných systémov financovania,

- spôsob poskytnutia zálohovej platby, predfinancovania alebo priebežnej platby riadiacim orgánom:
 - pri prijímateľovi štátna rozpočtová organizácia dôjde k úprave limitov výdavkov pomerne za prostriedky EÚ a štátneho rozpočtu na spolufinancovanie viazaním výdavkov v rozpočte riadiaceho orgánu a navýšením limitov výdavkov prijímateľa v prípadoch zálohovej platby a predfinancovania. Priebežná platba bude realizovaná formou priamej platby z výdavkového účtu Platobnej jednotky na účet prijímateľa,
 - pri ostatných prijímateľoch dôjde k realizácii platby z výdavkového účtu Platobnej jednotky na účet prijímateľa, pomerne za prostriedky EÚ a štátneho rozpočtu na spolufinancovanie,

4.3 Pravidlá pri preplácaní výdavkov projektov prijímateľa, ktoré sú predmetom prebiehajúceho skúmania

Postup preplácania výdavkov, ktoré sú predmetom prebiehajúceho skúmania, závisí od skutočnosti, kedy k začiatku prebiehajúceho skúmania došlo.

Základné pravidlá vzťahujúce sa k aplikovaniu prebiehajúceho skúmania v zmysle čl. 98 ods. 6 písm. b) nariadenia o spoločných ustanoveniach:

- riadiaci orgán zabezpečí, aby výdavky, ktoré sú predmetom prebiehajúceho skúmania, neboli zahrnuté do žiadosti o platbu na EK do momentu potvrdenia ich zákonnosti, oprávnenosti a správnosti,
- financovanie projektu počas prebiehajúceho skúmania je na posúdení riadiaceho orgánu. Na základe posúdenia závažnosti prípadu a opodstatnenosti a reálnosti požiadavky prijímateľa na účely ďalšieho financovania projektov riadiaci orgán môže využiť systém zálohových platieb, predfinancovania alebo priebežnej platby alebo finančné zdroje kapitoly riadiaceho orgánu (najmä za systémové nezrovnalosti). Uvedené posúdenie je riadiaci orgán povinný dostatočným spôsobom zaznamenať v projektovom spise.

4.4 Finančné riadenie vo vzťahu k Európskej komisii

Riadiaci orgán v zmysle čl. 69 ods. 10 nariadenia o spoločných ustanoveniach zostavuje a predkladá odhady očakávaných výdavkov pre príslušný a nasledujúci rok EK na základe podkladov každý rok do 31. januára a do 31. júla.

Platby z rozpočtu EU majú nasledovné formy:

- zálohová platba:
 - vo výške 4 % z alokácie programu príslušného fondu, resp. nástroja v roku 2021,
 - vo výške 3 % z alokácie programu príslušného fondu, resp. nástroja v roku 2022,
 - vo výške 5 % z alokácie programu príslušného fondu, resp. nástroja v rokoch 2023 – 2026,

formou ročnej platby vždy pred 1. júlom každého roka. Ak sa program prijme po 1. júli 2021, skoršie platby sa vykonávajú v roku prijatia,

- priebežná platba vo výške 95 % oprávnených výdavkov, do 60 dní odo dňa, keď EK prijala žiadosť o platbu,
- platba zostatku účtov za účtovný rok vo výške 5 %, ktoré predstavujú zádržné až do platby ročného zostatku účtov, po uistení sa EK, že účty sú úplné, presné a pravdivé.

EK môže, s výnimkou zálohových platieb, prerušiť lehoty na platby, resp. pozastaviť všetky platby alebo ich časť, v zmysle čl. 96 a 97 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

Výdavky pre program môže riadiaci orgán v príslušnom účtovnom roku deklarovať na EK maximálne v šiestich priebežných žiadostiach o platbu počas nasledovných období:

- od 1. augusta roka „n“ do 31. októbra roka „n“,
- od 1. novembra roka „n“ do 30. novembra roka „n“,
- od 1. decembra roka „n“ do 31. decembra roka „n“,
- od 1. januára roka „n+1“ do 28. februára roka „n+1“,
- od 1. marca roka „n+1“ do roka 31. mája roka „n+1“,
- od 1. júna roka „n+1“ do 31. júla roka „n+1“, pričom žiadosť o platbu predložená v tomto intervale spravidla plní funkciu záverečnej priebežnej žiadosti o platbu na EK v príslušnom účtovnom roku.

Za každý účtovný rok, v ktorom boli podané žiadosti o platbu na EK, riadiaci orgán predloží Účty EK v termíne do 15. februára finančného roka. V súlade s článkom 98 nariadenia o spoločných ustanoveniach riadiaci orgán pri zostavovaní Účtov za príslušný účtovný rok spracováva a berie do úvahy tieto skutočnosti:

- záväzky zaúčtované platobnou jednotkou za výdavky schválené riadiacim orgánom v žiadosti o platbu a deklarované v žiadosti o platbu na EK,
- pohľadávky zaúčtované voči dlžníkom a zaúčtované záväzky voči EK za nezrovnalosti a vratky uplatnené v žiadosti o platbu na EK,
- pohľadávky zaúčtované voči dlžníkom a zaúčtované záväzky voči EK za nezrovnalosti a vratky, ktoré neboli uplatnené v žiadosti o platbu na EK alebo, pre ktoré nebolo ukončené prebiehajúce skúmanie správnosti, oprávnenosti a zákonnosti výdavkov alebo nezrovnalosti za prekročenie prípustnej miery chybovosti na úrovni programu za daný účtovný rok.

Spracovanie Účtov na národnej úrovni sa vykonáva v nasledovnej časovej súslednosti:

- riadiaci orgán zasiela orgánu auditu informáciu o uzatvorení príslušného účtovného roka a podklad pre výber vzorky pre výkon vládnych auditov,
- riadiaci orgán zabezpečí dokončenie všetkých potrebných kontrol výdavkov zahrnutých do žiadosti o platbu na EK, uzavrie evidenciu všetkých nezrovnalostí a žiadostí o vrátenie finančných prostriedkov,
- orgán auditu z výsledkov uskutočneného auditu na účely úpravy Účtov vykoná potrebné úkony a zasiela prehľad nezrovnalostí z vládneho auditu riadiacemu orgánu,
- riadiaci orgán uzavrie evidencie všetkých nezrovnalostí a predloží orgánu auditu zoznamy všetkých vykonaných / vykonávaných auditov / kontrol / administratívnych overovaní

a nedostatkov / nezrovnalostí a zasiela finálny sumárny prehľad nezrovnalostí obsahujúci záväznú požiadavku na trvalé stiahnutie alebo dočasné vylúčenie výdavkov v Účtoch,

- riadiaci orgán predloží návrh Účtov orgánu auditu,
- orgán auditu vypočíta validovanú hodnotu zostatkovej chybovosti a predloží ju riadiacemu orgánu. Riadiaci orgán na základe podkladu orgánu auditu v prípade potreby vypočíta a oznámi hodnotu extrapolovanej finančnej opravy za prekročenie prípustnej miery chybovosti orgánu auditu a zaeviduje nezrovnalosti a žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov a predloží aktualizovaný prehľad nezrovnalostí na orgán auditu,
- riadiaci orgán po zohľadnení stiahnutia extrapolovanej finančnej opravy s cieľom znížiť zostatkovú chybovosť pod úroveň významnosti 2 %, zabezpečí predloženie Účtov orgánu auditu, ak relevantné,
- orgán auditu vykoná audit Účtov a zabezpečí zaslanie audítorského stanoviska,
- riadiaci orgán zabezpečí odoslanie Účtov (vrátane Vyhlásenia riadiaceho orgánu o vierohodnosti a audítorského stanoviska o efektívnosti fungovania systému riadenia a kontroly a zákonnosti a správnosti výdavkov deklarovanych v Účtoch) za príslušný účtovný rok v SFC.

4.5 Vysporiadanie finančných vzťahov

Vysporiadanie finančných vzťahov sa vykonáva najmä v nasledovných prípadoch:

- a) prijímateľ nevyčerpal poskytnuté prostriedky EÚ a štátneho rozpočtu na spolufinancovanie,
- b) prijímateľ / partner vyčerpal poskytnuté prostriedky EÚ a štátneho rozpočtu na spolufinancovanie v rozpore so všeobecne záväznými predpismi SR alebo právne záväznými predpismi EÚ (najmä porušenie finančnej disciplíny alebo vznik nezrovnalosti),
- c) prijímateľ / partner vyčerpal poskytnuté prostriedky EÚ a štátneho rozpočtu na spolufinancovanie v rozpore s podmienkami zmluvy o poskytnutí NFP alebo rozhodnutia o schválení žiadosti o NFP, resp. prijímateľ porušil alebo nesplnil povinnosti stanovené v zmluve o poskytnutí NFP / rozhodnutí o schválení žiadosti o NFP (najmä porušenie finančnej disciplíny alebo vznik nezrovnalosti) a porušenie týchto povinností, resp. nesplnenie týchto povinností je spojené s povinnosťou vrátenia finančných prostriedkov,
- d) prijímateľovi / partnerovi boli poskytnuté prostriedky EÚ a štátneho rozpočtu na spolufinancovanie z titulu mylnej platby,
- e) a iných.

Pravidlá vysporiadania finančných vzťahov:

- pre splnenie právnych záväzkov prijímateľa vo vzťahu k vysporiadaniu finančných vzťahov sa vyžaduje uvedenie správnych bankových účtov a správneho (automaticky generovaného ITMS) variabilného symbolu pri uskutočnení úhrady prostriedkov platobným príkazom v banke, podľa podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi poskytovateľom

a prijímateľom. Ak prijímateľ nevráti NFP alebo jeho časť na správne účty, príslušný záväzok prijímateľa zostáva nesplnený a finančné vzťahy voči poskytovateľovi sa považujú za nevysporiadané. Ak prijímateľ pri uskutočnení úhrady neuvedie správny variabilný symbol, ďalší postup vysporiadania určí riadiaci orgán;

- vysporiadanie finančných vzťahov vzájomným započítaním pohľadávok z príspevku alebo jeho časti alebo pohľadávky z rozhodnutia v správe poskytovateľa prostredníctvom žiadosti o platbu je možné uplatniť v súlade s § 42 zákona o príspevkoch z fondov EÚ. Vzájomné započítanie pohľadávok sa považuje za spôsob plnenia záväzku a nejde o peňažný tok. Úprava, resp. zníženie sumy deklarovaných výdavkov prijímateľa v predloženej žiadosti o platbu z titulu neoprávnených výdavkov schválených v predchádzajúcich žiadostiach o platbu prijímateľa, t. j. uplatňovanie tzv. skrytého zápočtu je neprípustné a ide o konanie riadiaceho orgánu v rozpore so zákonom o príspevkoch z fondov EÚ. Vzájomné započítanie pohľadávok z príspevku alebo jeho časti alebo pohľadávok z rozhodnutia v správe poskytovateľa nie je možné vykonať, ak je prijímateľom / partnerom, ktorým je účastník zmluvy o poskytnutí NFP, štátna rozpočtová organizácia.

4.6 Nezrovnalosti a finančné opravy

4.6.1 Nezrovnalosti

Orgány zapojené do procesu implementácie, kontroly a auditu fondov EÚ postupujú pri administrácii nezrovnalostí, kvalifikácii nezrovnalostí, zdokumentovaní nezrovnalostí v jednotlivých fázach vývoja, riešenia a vysporiadania nezrovnalostí a finančných opráv podľa usmernenia k nezrovnalostiam v platnom znení.

Na vznik nezrovnalosti má priamy dopad najmä:

- porušenie finančnej disciplíny,
- porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania,
- porušenie ochrany hospodárskej súťaže,
- protiprávne konanie ako trestný čin,

V rámci procesov implementácie a kontroly fondov EÚ môže nezrovnalosť zistiť:

- riadiaci orgán alebo orgán auditu,
- prijímateľ alebo partner,
- Najvyšší kontrolný úrad SR, Protimonopolný úrad, Národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru alebo Úrad vlády SR,
- Európska komisia, Európsky dvor audítorov alebo Európsky úrad pre boj proti podvodom.

SR je povinná v súlade s čl. 69 ods. 2 a ods. 12 a prílohy XII nariadenia o spoločných ustanoveniach informovať Európsky úrad pre boj proti podvodom o všetkých nezrovnalostiach, ktoré boli predmetom prvého písomného posudku zo strany príslušného orgánu, či už správneho alebo súdneho, ako aj o významnom pokroku v rámci administratívnych / správnych / trestných / súdnych konaní. Výnimka z nahlasovania nezrovnalostí v sume nižšej ako 10 000 EUR neplatí

v prípade nezrovnalostí, ktoré sú navzájom prepojené a ktorých celková suma presahuje 10 000 EUR za prostriedky EÚ (ods. 1.2 prílohy XII).

Subjekty zapojené do systému riadenia a kontroly sú povinné všetky podozrenia z nezrovnalostí alebo zistené nezrovnalosti bezodkladne oznámiť riadiacemu orgánu, ktorý je zodpovedný za administráciu a riešenie nezrovnalostí. Riadiaci orgán je v prvom rade zodpovedný za vypracovanie a predloženie správy o zistenej nezrovnalosti, a to na základe zistenia nezrovnalosti z vlastného podnetu, z podnetu orgánu auditu alebo iného podnetu (najmä Európskej komisie, Európskeho dvora audítorov, Európskeho úradu pre boj proti podvodom ako aj národných správnych, trestných alebo súdnych orgánov).

Každý odhalený nedostatok (podozrenie z nezrovnalosti) alebo zistený nedostatok (zistená nezrovnalosť), ktorý v zmysle definície nezrovnalosti napĺňa podmienky vzniku nezrovnalosti, je nevyhnutné popísať a zdokumentovať v dokumente správa o zistenej nezrovnalosti v štruktúre údajov v súlade s prílohou XII nariadenia o spoločných ustanoveniach. Nezrovnalosť sa na národnej úrovni formálne zdokumentuje schválením správy o zistenej nezrovnalosti, a to v nadväznosti na schválenie / prerokovanie / zaslanie / oboznámenie / doručenie oficiálneho dokumentu podľa typu vykonanej kontroly / auditu / overovania, resp. nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vydaného v správnom / súdnom konaní (vrátane trestného konania) v lehote do 15 pracovných dní od určujúceho úkonu.

Ak riadiaci orgán, orgán auditu alebo príslušný orgán, ktorý vydáva rozhodnutie v správnom konaní získa nové alebo dodatočné informácie, najmä o významnom pokroku a výsledku v rámci správnych konaní a súdnych konaní, uložených správnych alebo trestných sankcií alebo potrebe opravy už oznámených údajov, v súlade s prílohou XII nariadenia o spoločných ustanoveniach zabezpečí aktualizáciu zodpovedajúcich údajov správy o zistenej nezrovnalosti prostredníctvom ITMS v lehote do 15 pracovných dní odo dňa zistenia nových skutočností.

V súlade s § 39 zákona o príspevkoch z fondov EU riadiaci orgán na základe zhromaždených údajov o oznámených nezrovnalostiach vypracuje súhrnný prehľad počiatkových správ o zistenej nezrovnalosti a informuje orgán zabezpečujúci ochranu finančných záujmov EÚ štvrťročne (k 15. máju, k 15. augustu, k 15. novembru a k 15. februáru) a do 5 pracovných dní od získania informácie o zistenej nezrovnalosti v prípade, že nezrovnalosť môže mať následky mimo územia Slovenskej republiky.

4.6.2 Finančné opravy

Základné pravidlá v uplatňovaní finančných opráv:

- trvalo stiahnuté finančné opravy predstavujú odpočítanie neoprávnených výdavkov v Účtoch po zistení nezrovnalosti / ukončení prebiehajúceho skúmania, a to bez ohľadu na aktuálny stav vysporiadania nezrovnalosti na národnej úrovni za deklarované výdavky v totožnom účtovnom roku, resp. v žiadosti o platbu na EK za deklarované výdavky v predchádzajúcich účtovných rokoch,
- dočasné vylúčenie výdavkov po skončení účtovného roka sa odpočítava z Účtov za zistené nezrovnalosti pri ktorých pred predložením Účtov Európskej komisii:
 - začalo, prebieha alebo nebolo dokončené posudzovanie zákonnosti a správnosti,

- začalo, prebieha alebo nebolo ukončené námietkové konanie (napr. návrh kontrolnej alebo audítorskej správy),
- začalo, prebieha alebo nebolo ukončené správne konanie / trestné konanie,
- riadiaci orgán zabezpečí, aby opakované zahrnutie odpočítaných neoprávnených výdavkov v novej žiadosti o platbu na Európsku komisiu napĺňalo podmienky čl. 98 ods. 6 nariadenia o spoločných ustanoveniach, t. j. tieto výdavky môžu byť opätovne deklarované Európskej komisii len pod podmienkou, že sa na základe výsledkov hodnotenia oprávnenosti alebo správnosti potvrdila zákonnosť, oprávnenosť a správnosť pôvodne odpočítaných výdavkov,
- v prípade potvrdenia finančnej opravy je riadiaci orgán povinný pristúpiť k úprave a zníženiu výšky NFP v zmysle § 22 ods. 7 zákona o príspevkoch z fondov EÚ alebo formou dodatku k zmluve o poskytnutí NFP,
- v prípade, ak výdavky projektu nemôžu byť posúdené ako oprávnené výdavky financované z rozpočtu EÚ na základe oznámenia o nezrovnalosti po tom, ako boli dotknuté výdavky schválené v žiadosti o platbu, v súlade s čl. 103 ods. 3 nariadenia o spoločných ustanoveniach sa pristupuje k zníženiu NFP, keďže príspevok zrušený v súvislosti s individuálnou nezrovnalosťou / systémovou nezrovnalosťou nemožno opätovne použiť na operáciu (projekt), ktorá bola predmetom opravy.

4.6.3 Vysporiadanie finančných vzťahov na národnej úrovni

Vysporiadanie nezrovnalostí na národnej úrovni sa vykonáva v súlade s § 42 zákona o príspevkoch z fondov EU:

- vzájomným započítaním pohľadávky z príspevku voči pohľadávke prijímateľa na poskytnutie príspevku alebo jeho časti,
- vzájomným započítaním pohľadávky z rozhodnutia v správe poskytovateľa voči pohľadávke prijímateľa na poskytnutie príspevku alebo jeho časti alebo
- vrátením príspevku alebo jeho časti, ak sa nevykoná vzájomné započítanie pohľadávok.

Riadiaci orgán môže uzavrieť s prijímateľom dohodu o splátkach a dohodu o odklade plnenia podľa postupov a za splnenia podmienok ustanovených v § 44 zákona o príspevkoch z fondov EU .

Vysporiadanie finančných vzťahov po vykonaní finančnej opravy voči riadiacemu orgánu, alebo orgánu auditu sa vykoná najneskôr do 30. septembra roka nasledujúceho po roku, v ktorom boli schválené Účty zo strany EK (uvedený postup sa nevzťahuje na rizikové výdavky dočasne vylúčené z Účtov) v súlade s § 40 zákona o príspevkoch z fondov EU viazaním rozpočtových prostriedkov podľa § 18 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy alebo vrátením príspevku alebo jeho časti.

V dôsledku finančnej opravy vykonanej Slovenskou republikou alebo EK Ministerstvo vnútra SR rozhodne o viazaní rozpočtových prostriedkov v rozpočte kapitoly, ktorú tvorí rozpočet ministerstva ako subjektu, ktorý nezrovnalosť spôsobil alebo ktorý pôvodne poskytol finančné prostriedky dlžníkovi v rámci implementácie programu.

Riadiaci orgán je oprávnený pozastaviť platby pre projekt alebo jeho časť, ak má podozrenie na nedostatky v postupe prijímateľa, partnera, užívateľa alebo osoby, ktorá má k prijímateľovi,

partnerovi alebo užívateľovi vzťah dodávateľa tovarov, prác alebo služieb pri realizácii projektu. Riadiaci orgán je oprávnený zamietnuť platbu alebo upraviť výšku platby pre projekt alebo jeho časť, ak zistí nedostatky v postupe prijímateľa, partnera, užívateľa alebo dodávateľa pri realizácii projektu.

4.7 Účtovníctvo riadiaceho orgánu a prijímateľov

Riadiaci orgán, ktorý realizuje platby a prijíma prostriedky z vysporiadania finančných vzťahov na svoje účty postupuje pri vedení účtovníctva v súlade s § 37 zákona o príspevkoch z fondov. Zabezpečuje sledovanie transakcií súvisiacich s prostriedkami EÚ a prostriedkami štátneho rozpočtu na spolufinancovanie, za ktoré zodpovedá, a to v rámci účtovníctva MV SR, ktorého súčasťou je riadiaci orgán, ktorý realizuje platby a prijíma prostriedky z vysporiadania finančných vzťahov na svoje účty.

Prostriedky EÚ zaznamenáva platobná jednotka v účtovníctve riadiaceho orgánu v momente pripísania prostriedkov EÚ na osobitných účtoch pre príslušné programy riadiaceho orgánu na základe zálohových platieb a priebežných platieb z Európskej komisie. Zaradenie do príjmov štátneho rozpočtu a realizácia výdavkov prostredníctvom štátneho rozpočtu je predmetom účtovníctva riadiaceho orgánu ako vnútornej organizačnej jednotky MV SR.

Účtovníctvo je vedené ako sústava účtovných záznamov podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov v rámci účtovníctva účtovnej jednotky, v ktorom sa osobitne zaznamenávajú a vykazujú všetky transakcie týkajúce sa finančných prostriedkov prijatých od EK a finančných prostriedkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu SR. IIS SAP je prepojený na Rozpočtový informačný systém (RIS) a informačný systém Štátnej pokladnice (MANEX).

Prijímateľ a partner postupujú pri vedení účtovníctva v súlade s legislatívou SR.

4.8 Platby na národnej úrovni

4.8.1 Používanie prostriedkov EÚ

Prostriedky EÚ sú v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy verejnými prostriedkami Slovenskej republiky.

V súlade § 8 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy možno prostriedky EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie použiť aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch až do ich vyčerpania na určený účel.

Správca kapitoly je povinný oznámiť Ministerstvu financií SR výšku všetkých výdavkov, ktoré použije až v nasledujúcom rozpočtovom roku v rozsahu a v termínoch určených v „Metodickom postupe na ukončenie príslušného rozpočtového roka a začatie roka nasledujúceho“. Po doručení tohto oznámenia Ministerstvo financií SR viaže tieto prostriedky a o sumu viazaných prostriedkov môže povoliť prekročenie limitu výdavkov v nasledujúcom rozpočtovom roku. V nasledujúcom rozpočtovom roku sa plnenie rozpočtu verejnej správy sleduje v zmysle platnej rozpočtovej klasifikácie.

4.8.2 Programové rozpočtovanie

Prostriedky EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie sú zaradené do programovej štruktúry.

Spôsob zaradenia prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu na spolufinancovanie do programov príslušných kapitol je stanovený v metodickom pokyne Ministerstva financií SR na usmernenie programového rozpočtovania. Číselník kódov pre prostriedky EÚ a pre prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie je vydaný samostatným usmernením Ministerstva financií SR. Úroveň programovej štruktúry definuje samostatné metodické usmernenie Ministerstva financií SR k programovej štruktúre.

Presuny prostriedkov v štruktúre programov možno vykonať v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a platným metodickým pokynom Ministerstva financií SR na usmernenie programového rozpočtovania. Presuny týchto prostriedkov schválených v programoch, častiach programov nie je možné realizovať do ostatných programov, resp. častí programov, ktoré v štruktúre programového rozpočtovania nemajú väzbu na tieto prostriedky.

4.8.3 Realizácia výdavkov prostredníctvom Štátnej pokladnice

Platobná jednotka pri realizácii výdavkov zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu na spolufinancovanie postupuje podľa § 8 zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Prostriedky EÚ a štátneho rozpočtu na spolufinancovanie sú prijímateľom poskytované systémom:

- zálohovej platby,
- predfinancovania,
- priebežnej platby.

Úhrady platieb prijímateľovi sú realizované v súlade s platnou zmluvou o poskytnutí NFP / rozhodnutím o schválení žiadosti o NFP, na základe žiadosti o platbu predloženej prijímateľom. Finančný manažér vypracuje dokumentáciu v zmysle Manuálu PJ, vrátane platobného príkazu. Po schválení kompletnej dokumentácie riaditeľom platobnej jednotky, platobný manažér na základe platobného príkazu uhradí finančné prostriedky z bežného výdavkového účtu fondov na účet prijímateľa. Každá platba prijímateľovi sa skladá z prostriedkov príslušného fondu a z prostriedkov štátneho rozpočtu.

4.9 Systém bankových účtov

Kódy fondov

Tabuľka č.1

Názov fondu	Program	Funkčná klasifikácia	Kód zdroja
Fond pre azyl, migráciu a integráciu	0D60A06	0310	1AT1; 1AT2 3AT1; 3AT2
Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku	0D60A07	0310	1AV1; 1AV2 3AV1; 3AV2
Fond pre vnútornú bezpečnosť	0D60A08	0310	1AU1; 1AU2 3AU1; 3AU2

Pri finančnom riadení fondov sa používajú nasledovné účty:

Účty platobnej jednotky samostatné, bežné, vedené v ŠP

Tabuľka č.2

Účet	IBAN účtu
Samostatný účet - Fond pre vnútornú bezpečnosť	SK83 8180 0000 0070 0067 3178
Samostatný účet - Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku	SK61 8180 0000 0070 0067 3186
Samostatný účet - Fond pre azyl, migráciu a integráciu	SK36 8180 0000 0070 0067 3151
Príjmový účet – Nezrovnalosti a iné vratky FPOVZ 2021-2027	SK06 8180 0000 0070 0068 7465
Príjmový účet – Fondy EÚ pre oblasť vnútorných záležitostí	SK39 8180 0000 0070 0067 3194
Výdavkový účet – Fondy EÚ pre oblasť vnútorných záležitostí	SK76 8180 0000 0070 0067 3207

- samostatný účet s kódom 002 – „Účty na vedenie finančných prostriedkov Európskej únie“, ktorý zahŕňa 3 bankové účty, slúži na prijatie finančných prostriedkov EÚ z jednotlivých fondov, resp. nástroja finančnej podpory a odvod na účet EK (zúčtovanie s EK) a takisto na

prevod na príjmový účet fondov. Oprávnenie disponovať s finančnými prostriedkami týchto účtov majú poverení zamestnanci platobnej jednotky;

- príjmový účet – Nezrovnalosti a iné vratky FPOVZ 2021-2027 slúži na prijatie platby od prijímateľa, resp. iného orgánu (napr. ÚVA) vzniknutej zo zúčtovania zálohovej platby, resp. predfinancovania, a vzniknutej nezrovnalosti;
- príjmový účet – Fondy EÚ pre oblasť vnútorných záležitostí slúži na prijatie platby zo samostatného účtu platobnej jednotky príslušného fondu a na prevod prijatých finančných prostriedkov EÚ do štátneho rozpočtu SR. Oprávnenie disponovať s finančnými prostriedkami týchto účtov majú poverení zamestnanci platobnej jednotky;
- výdavkový účet – Fondy EÚ pre oblasť vnútorných záležitostí slúži na financovanie z prostriedkov EÚ a prostriedkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu, na úhradu oprávnených výdavkov formou rozpočtového opatrenia, resp. úhradou platby prijímateľovi. Oprávnenie disponovať s finančnými prostriedkami týchto účtov majú poverení zamestnanci platobnej jednotky;
- bankové účty samostatného účtu (prostriedky EÚ) sú úročené a neviažu sa s nimi žiadne poplatky. Úroky zostávajú na účte a použijú sa na implementáciu programu. Zostatok finančných prostriedkov prechádza po skončení kalendárneho roku automaticky do ďalšieho roku,
- príjmový a výdavkový účet MV SR sú neúročené a neviažu sa s nimi žiadne poplatky;

Účty prijímateľov

a) prijímateľom je útvar ministerstva – národný projekt

- výdavkový účet SK78 8180 0000 0070 0018 0023;

b) prijímateľom je štátna rozpočtová alebo príspevková organizácia – národný projekt

- výdavkový účet prijímateľa;

c) prijímateľom je nezisková organizácia, alebo medzinárodná organizácia – individuálny projekt

- prijímateľ na základe zmluvy o poskytnutí NFP uzatvorenej s ministerstvom si buď zriadi v komerčnej banke samostatný účet pre každý projekt financovaný z prostriedkov jednotlivých fondov a národného spolufinancovania, príp. používa na tieto finančné prostriedky pôvodný účet organizácie zriadený v komerčnej banke, pričom je povinný viesť jednoznačne identifikovateľné účtovníctvo o realizácii projektu v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov;
- účet je vedený v EUR;
- všetky bankové poplatky súvisiace s účtom hradí prijímateľ, tieto môžu byť zahrnuté do nepriamych výdavkov v rozsahu schváleného rozpočtu projektu a pravidiel oprávnenosti výdavkov.

4.10 Používanie meny a kurzové rozdiely

Kurzové rozdiely môžu vzniknúť iba na úrovni prijímateľa. V prípade, ak prijímateľ uhradza výdavky spojené s projektom v inej mene ako EUR, príslušné účtovné doklady vystavené dodávateľom / zhotoviteľom v cudzej mene sú platobnou jednotkou preplácané formou refundácie v EUR, resp. na ich úhradu môže použiť prostriedky poskytnuté predfinancovaním. Prípadné rozdiely z dôvodu použitia rôznych mien znáša prijímateľ. Pri prepočte akejkoľvek meny na EUR sa použije prepočet Národnej banky Slovenska v deň uskutočnenia platby.

4.11 Všeobecné podmienky oprávnenosti

Pravidlá oprávnenosti výdavkov sú stanovené na vnútroštátnej úrovni v súlade s čl. 63 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach s ohľadom na platnú národnú legislatívu, najmä zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve a zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, okrem prípadov, keď sú stanovené osobitné pravidlá v nariadení o spoločných ustanoveniach alebo pravidiel pre jednotlivé fondy.

Relevantná úprava v legislatíve EÚ je najmä v článkoch 63, 64, 65, 66, 67, 68 nariadenia o spoločných ustanoveniach, čl. 33, 36 odsek 1 a čl. 61 Nariadenia o rozpočtových pravidlách, v čl. 74 Nariadenia o AMIF, v čl. 54 Nariadenie o ISF, a v čl. 58 Nariadenia o BMVI.

Riadiaci orgán zodpovedá za interpretáciu oprávnenosti výdavkov vo vzťahu k príslušnému programu. Riadiaci orgán rozhoduje o oprávnenosti, resp. neoprávnenosti výdavkov projektu v procese schvaľovania žiadosti o poskytnutie NFP a kontroly projektov.

Výdavky projektu sa delia na priame a nepriame výdavky. Výdavky projektu môžu mať charakter bežných výdavkov a kapitálových výdavkov.

Podrobnosti k oprávneným a neoprávneným výdavkom sú rozpracované v samostatnom dokumente s názvom: „Príručka k oprávnenosti výdavkov programov Fondov pre oblasť vnútorných záležitostí“.

5. FINANČNÉ KONTROLY VYKONÁVANÉ PLATOBNOU JEDNOTKOU

Riadiaci orgán vykonáva overovanie projektu v zmysle nariadenia o spoločných ustanoveniach EK č. 2021/1060, ako finančnú kontrolu podľa Zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite, ktorá je súčasťou finančného riadenia. Finančnou kontrolou sa overuje v súlade s cieľmi a podľa povahy každej finančnej operácie alebo jej časti, jej súlad s:

- osobitnými predpismi alebo medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná a na základe ktorých sa SR poskytujú finančné prostriedky zo zahraničia,

- zmluvami uzatvorenými orgánom verejnej správy,
- rozhodnutiami vydanými na základe osobitných predpisov,
- vnútornými predpismi,
- inými podmienkami poskytnutia verejných financií neuvedenými v bodoch vyššie.

Cieľom kontroly projektu je v súlade so zákonom o finančnej kontrole a audite najmä zabezpečenie hospodárneho, efektívneho, účinného a účelného poskytnutia NFP pri dodržaní legislatívy EÚ a SR, podmienok poskytnutia NFP stanovených zmluvou o poskytnutí NFP, predchádzanie podvodom, nezrovnalostiam a korupcii, ich odhaľovanie, overovanie splnenia prijatých opatrení k nedostatkom zisteným administratívnou finančnou kontrolou alebo finančnou kontrolou na mieste, primerané riadenie rizík súvisiacich so zákonnosťou, oprávnenosťou a správnosťou finančných operácií a iné.

Finančná kontrola je vykonávaná ako základná finančná kontrola, administratívna finančná kontrola a finančná kontrola na mieste.

Administratívna finančná kontrola sa vykonáva povinne vo vzťahu ku každej finančnej operácii alebo jej časti, ak orgán verejnej správy poskytne verejné financie inej osobe alebo poskytol verejné financie inej osobe, alebo ak sa poskytujú v súlade s osobitným predpisom.

Finančná kontrola na mieste sa vykonáva v prípade, ak je potrebné preveriť a zistiť skutočnosti, ktoré sa považujú za potrebné na účely overenia finančnej operácie alebo jej časti alebo v prípadoch kedy to ustanovuje osobitný predpis.

V prípade potreby je riadiaci orgán oprávnený overovať vybrané skutočnosti aj opätovne vykonaním opätovnej administratívnej finančnej kontroly alebo finančnej kontroly na mieste. V rámci opätovnej administratívnej finančnej kontroly sa overia len tie skutočnosti, ktoré odôvodňujú jej začatie.

Postup výkonu finančnej kontroly v zmysle zákona o finančnej kontrole a vzorové dokumenty a podrobnosti výkonu finančnej kontroly budú upravené v Manuáli PJ.

6. ARCHIVÁCIA

Pravidla pre archiváciu sú určené v Systéme riadenia a kontroly programov Fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2021 – 2027.

ZOZNAM SKRATIEK

EK	Európska komisia
EÚ	Európska únia
FVZ	Fondy pre oblasť vnútorných záležitostí
IIS SAP	Integrovaný informačný systém SAP
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NFP	Nenávratný finančný príspevok
OZP	Odbor zahraničnej pomoci sekcie európskych programov MV SR
PJ	Platobná jednotka